Csütörtök. 109. Szám. Oktober 20-kán, 1859.

KOLOZSVÁRI KÖZLONY.

SZERKESZTŐI SZÁLLAS: O-rár, Vizi-utcza, 281. szám, első emeletben

Megjelen e lap hetenkint kétszer, n. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ára évenegyedre 3 ft o. é. Hirdetési dí: soronkint 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kesztetik.

KIADÓ-HIVATAL: Küszöputeza, SZEIN J. könyvkereskedése.

(D.) **A vidéki életből.** Mostani kirándulásunk vonala az ország egy szép részét foglalja magában. Megfektetnke a politikai látkört a vidéken, mindenhol egy kétségtelen vágyakozásra, háttéri agodalmakkal vegyített reményekre találhatunk. A panasznokná accinban egyik fótárgyát éppen azon hiányok képezik, melyeket a birodalmi miniszterium mint legelőbb javitandokat vett tárgyalás alá.

E sarkkérdések kiválólag az adó és a közigazgatás és törvénykezés. Általános figyelem van fordítva azon bizalmi bizottmány működésére, mely az Urálkodó Fölség megbagyása folytán az adó igazságosabb kivetéséről fog intézkedni. A közigazgatásban s pertügyben a népet meg mind terhelyi az, hogy a legalsóbb rétegbe kikülldött rendelvények, törvénytárgyalásba lidczések sat. mind nem a bennszülöttek nyelvén folynak, sőt szintén a birodalom egységének eszméje, sem az államnyelv fogalma ki nem zárja azt, hogy a tőlkké tegyék. Miféle mint államnyelv a latin divatozott is, a magyar magyarul, az olár oláhul adta fel panaszát, és a szenvedett; mellette magyarul, és szász földön németül bszvást folyhatnak az ügyvédi összefelelősczek, tanu kihallgatások, esketések, s a valószok és rendeletek mindig hazai, s csak a legfelsőbb itéletek adattak ki államnyelven.

Az orosz hatalom szálnak egységet tart fegyvere despotismus, a egész államrendszere által, ezen egység azongyelországban lengyelnyelven folytan a kiálgazgatás és törvénykezés. Angolhon a meghódított barbar hinduk is saját néphajukhoi alakított törvényszékek előtt perelteti,—az állada-és világtjegyek körébe esik; a törvény és közigazgatási jogok köre mindig lehet provincziális irányu, sőt szükséges is, hogy az legyen, máskülönben ezer oly eset adja elé magát, melynél a bíró, Hoto emlékezett, hol három eltélét szász helyett fizetésért háromszor annyi állotta ki a bőrtöut, s az illető gokat.

Erdélyorszag független korában, midőn az ország együtt-sége szükségesnek hatatszott, a három nemzet unioja megtrafisalo. Minden[illegible] a birodalmi minisztérium azon nyilatkozatban, melyek a község-törvénynyel kapcsolatban a bizalmi férfiak hatáskörének kijelölése által felszínre kerültek. A monarchia egységét, annak ereje, s ez erőnek egy közös korona iránti hűségben összevonása feltételezi és biztosítja; az erő pedig s a hűség alanján kifejlett közérzés rugója a népek boldogsága és eléglítsége. Ezt pedig a lehetőleg igazságos és legolcsóbb perlekedés és adminisztratio feltételezi, s kiegészíti azon elv „mindent a népért, a nép képviselőivel."

Ezen eszmét kiöbölbéd a birodalmi kormány és Lajos nyilatkozatain átesülámlanak; a czek azok, melyeknek némi reményt nyujtó hatását a vidéki közvéleményben alkalmunk lehet látni.

Nálunk, hol a pénzforgalom csekély volta, a más részvő a tagosítatlan birtokok zilálásga ezer apró pört von maga után, valóban igen óhajtandó, hogy a közösjét szerc indítványozásra feljogosított bizalmi férfiak nagy figyelmet fordítsanak arra, hogy minden járás községeinek élére nek, mely az apróbb perek s közigazgatásbani utolsó réteg kérdéseket hatáskörébe vehesse, s ez által ugy a községi szétest, mint a hivatalokat az összehalmozott és költségessé váló nagy perekből megmentse, s e felett az állambudgetéseben is szükszerekre menő költségkímélést eredményezzen.

Itt a vidéken a legapróbb pörkérdések izzasztó s anyagmost hátunk egy pört, hol egy difficultas alá hozott vadaforintra mint fel; s most az ezoután következőn, más téren s perkölcsöget, mely egy szegény családot mint sajátját le szedhet s a nélkül, hogy azon bírónak, mint sajátját is szedhet.

Ezer hasonló esetre lehet hukkanni a vidéki perlekedésben, a mi nagyon is kivánatossá teszi azúj legmagasabb nyilatkozat kivitelét, mi által a közösben előfordúlt ügyek egy nagyobb része autonom községekre bizassék át. Obajtandó volna ezen községeknek oly alakú szervezése, hogy a csekély értékű kereseteket, csekély költséggel s látassunak el, s a per átalában olyan legyen, hogy a per tárgyát a perkölcsöge kisebres értékűnél többel ne mulhassa felül; mert hol a per saját anyjba kerül mint a perkérdés értéke, ott perkölcsöge kisebres lesz a perkérdés értéke, ott igazságszolgáltatás kérelmét kockáztatni, akkor kivalt, s jó hisemmel szemben, s ihbázhat a nélkül, hogy azon bírónak, s azon a nélkülvelő nem a tőkreteves, hanem az igazság kiszolgáltatná.

E nehány eszmét szükségesnek vélnék fejegyezni, melyek a községi reform alkalmával méltó tekintetet érdemelnek, s melyek a népnél a törvényi jog körébe eső kivánalmak egy lényeges alapvonását teszik.

Debreczen, (Vége). Igy állván már a dolog, ha ezen nyilatpraecsolatot és miniszteri rendeletet, melyá becsi és linczi hékeköltésket, a magyar protest. egyház alapjának emc sarkkövei, nem is említi, mely a fontebbiek szerint a budai canonok megerősítésekre nem tekinthető, mely végre az 179°/ 26-ik törv. czikk 4-ik §-ával ellenkezik, elhagyván a czikk azok, melyeknek szerint nyujtanák, egyfelől lelkismeretbeli szabadságtekintelenkkel jönnénk ellenkezésbe, mert elismernők szálnal, hogy egy egyháznakun kivül álló hatalom van jogosítva számukra törvényeket alkotni, holott pedig erre hitelveink szerint még egyes hitrokonok vagy egyházi testulctek sem, hanem csak az egystemes egyház bír joggal. Nem vok arra pédám, hogy a magyar prot. egyház számára más hozott volna törvényeket, sem a prot. erdélyi fejedelmek idejében, kik pedig mint hunokban levők ezt inkább tehettek volna, sem a legkegyetlenebb üldözések korában!; mert mindén aktor kiadott rendeletek s alkotott törvények csak államjogi helyzetét illették az egyháznak és belszerkezetébe nem avatkoztak, másfelől pedig oláhagyva a történeti és jogi alapot, melyen a magyar protestans egyház századok viharai közát megállott, a nyilttparancsok és kegyelem terére térnénk, mely utóbbiak egyes szémélylyel változán biztosítékot nem nyujthatnak, miért is ezt tanúnak az ingyiláosság vótke nélkül nem lehet.

Neveti az elmondottakon felül a szóló aggodalmát a cs. kir. parancs tartalma is, és ragaszkodik bár egy ujabb czikk 1856-ban kimondott elvéhez, miszerint törvényhozási dolgok elintézése csupán a szinatot illeti, leletben a államlosságban fol nem említhető egy részét azon határozatoknak, melyek a nyilttparancshan aggasztóság foglaltanak, ilyenek a többek közt a következők:

1) Hogy a főfelügyeleti jognak határtalan kiterjesztése által önkormányzatunk, egyházunknak ezen élettelőtelére, mind a kormányzásban mind a törvénykezésben tökéletesen megsmisíttetik.

2) Hogy a felsőbb jóváhagyásnak minden válaszásokuál kiköttése által a nélvelő bár meghagyott szabadválasztási jogot, mely nélkül egyháznak csak tengődni, de virágozni nem képes, valóságban elenyészteti.

3) Hogy egyházi gyüléseinket azok nyilvánosságának letörlése által hitelevikhez illő jellemöltöt megfosztja, s az által, hogy semmiféle nyilvánosságnak nem érvényesítetnek felsőbb helyhenhagyás előtt eredménytelenek lesznek, s ugy fosz ván egyuttal az egyház többi jogaitól is, hogy a mar nemi szabadon válaszolott tisztviselőinknek k[illegible] a[illegible] [illegible] [illegible] kiszolgálatnak.

4) Hogy a superintendenseket birokrátákká, s mind őket, mind az esperesket állam által fizetett hivatalnokká teszi.

5) Hogy az egyházi tanítóknak feldarabolása által szétszaggatja a százados kötelékeket, szétszórja a szétszórtakat s érdekelet, melyek azoknak egyes részeit egymáshoz kötöttek, s by a nélkül egyfelől a fenálló tanintézetekel végveszélyekbe sülyeszti, másfelől ujabb alakításait is megalólja, mert midőn senki sem tudhatja, meddig fog jelen viszonyai közöttt maradni, nem lesz kedve senkinek áldozatokat hozni.

BORONKAI MARGIT.

Történeti regény.

(Folytatás.)

Hogy Lippaindrol a kedvezőbb feltétel nem volt helyetlen, azt ő minden alkalommal igyekezett is később igazolni, s éppen az ő befolyása férjére eszközölte ki azt, hogy az erős és valóban hős czigány, egész hajdócsapatával együtt a Boczkay pártjára álla át később, s fontos szolgálatokat levén ezen ország fölgetlenségének kivivására, elvégre nemességet s fényes birtokot nyert e hazában, melynek fiai előtt most neve egy haramia főnökével volt egyértelmű.

A külünös sorsu s viseletü nő neve, eltávozása után, nem volt semmi gunyos észrevételnek kitéve, mint eltürt egyénség mindjárt el lőn feledve, s cgészen rajta kivül első tárgyak adtak szórakozást a társaságnak.

II.

A mint már eddigi előadásunkból kitünik, az apahidi erdőség egy volt azon kedvező helyiségek közül, hol a portyázó hadak elől elhujdosott népség egy része fenntarthatá magát.

E tájat részint a Boronkay kastélyába vonult fegyveres czrő, részint biztosabb fekvésre Enyed közelében, még eddig teljesleg megtisztetlén a szétkóborló fegyveresek pusztiásaitól; a föltörpe, az ország legnagyobb részében oly szerencsétlen oly tüdőzött sorsra jutott, miszerint már csak az is boldogságnak tekintett előtte, ha az éhahál kinszenvedései közt is, de legalább csöndes halálial, a nem a gyilkoló fegyverek alatt kellett meghalnia.

Ily menekülttekkel, a mint már történtek idczésünk is bizonyíta, tele volt az apahidi erdőség, kik a legjobbnak és legnyugtalokban járatlan szakadások agyaghomokos földjéden ástak barlangokat, hol egymásnak étvágya elől menekültek; mert valóban azon borzadalmak, melyek a fennebbi társaságra tárgyul képezék, nem hiányoztak az agyonéhezett gyilkosoknak sem.

Egy rémülletes alakról, ki a hír szele Tó ti Janku néven nevezett, szinlett mind alap nélkül kerengettek a borzasztó regék. Törvényes elfogatási parancsos bizonyítak ezen egyénség létezését, ki a sirokat ásta ki, s a helységekből, vagy a szántóalhi bércekre menekült nép karjai közül ragadta ki, rettentő czinkosai által gyámolítva, a esecsemőket. Nem riikán vesztek el örökre az ártatzók, kiket halorsunk e szörnyeteg bizonyitan tartózkodási helye fel vezetett. A kösza hír mindezt még nagyitotta, s a rémhös neve a legirtózatosb mesek tárgya lőn.

Az apahidi erdőségben egy idéig naponként sokan hallak az ősége miatt, de egyelőre ismeretlen volt Lithnéb. Egyszerre a felülmaradottak, többnyire férfiak, éjtünt kezdettek, s idegzetik visszakapta az élet rugékonyságát. Valóban a legirtózatosabb gyilkosat alapjá fel küldött ki ott egy emberrablo tárgya, s e tájmely a portyázó fegyveresektől megkimélettett, a menekültek vértlagylaé életmódja által kezdett rettenessé válni.

Százados bükkök és tölgyek elzárt rejtekében állott egy ily kóbor csapat barlangja, melynek sziga egy nagy martszakadásba nyilt.

Lassu süket mormogás hallatszott az ürbejlő ki: valami csudálatos durva dal, s ugy kor egygy kurjantás. Még ók is vigadoztak, mág a kriptak csontjai közt is van legalabb egy buta vitéz! Egyszerre a lehullott sárga avarokon csörtetve, egy beesepiledőtt százakor háju vézna suhancz rohant sebesen a barlang felé, s torkoltatnál egy csodálatos vadállati kiáltást hallatott.

Valamely jelszó volt, mert egyszerre e hangra nehány visszatazitó alak rohant ki a barlanghol vizsgálódó s némileg kéjsóvár tekintettel.

—Mi baj hejh! te vagy Vaszilika? kiálta egy hosszura nőtt szürkeszakállu bozontos vén alak.

—A marosnjáró erdő-úton egy kövér ur s egy szép puha kisasszony tartanak a völgynek!

—Brávajh! orulta az öreg, s egyszerre tobb mozgalmas alak itte ki fejét a barlanghol. Villákra! fejszékre! folytatá az előbbi, s a férfiak a legnagyobb készség és gyorsasággal fegyverzék fel magokat. Azonban nem illet megtagadni, hogy az egész csapatocska még mind igen sovány kosztos elöknek mutatkozott; hosszas éhség s sanyarusag kiszalta volálket, de talán ujabb életmódjok rettenetes voltánál fogva arczuk kifejezése oly dicsőmosnos volt, hogy az ember legjobb dorítóbb hátasul volt a becstletes emberi idegzetre.

Nevelte tekintetik marczonagát a csakném állatias vczmasg, a mind azon eszközök nélkülözése, melyekkel az utolsó koltun is legalabb némileg rendben tartja külsőjét, hogy ezáltal magát az orangutángoktól megkülönböztesse. Körmeik nagyra voltak kinőve, mint a vadatnak, a fésen szinu dőlt hónapok óta nem mutatkozott arczaikat nem járta a beretva, nem hajtatukat a fésü, s szakállaikat csoptjaikkal a bojtorján és farkasfog keverte össze. Ezen vademberi kép visszatazitó kifejezésének élét némileg a dult arczokon lengő halvány éhség aléltsága gyengité. Szomorítóbb tünt fel e dult arczokon, s csontfá szárazodt tagokon a vad élet, melyhez az ember, a társadalmi kényszerek legutolsó fokáról is bajosan szokhatik vissza.

Merre a ragadomány? tudakoltak többen feltünő hirvacsiggal a kurjongató öreg férfutól, kinek kiáltó szava a csorát összegyüjté.

—Vaszilika! vezess! kiálta az öreg, s a csapat a lehető gyorsasággal haladott a barlancz után.

Ez alatt a hegyi úton mi roszat sem gyanítva jött egy tisztes öszre hajló férfu, s mellette fiatal szép leány, a kifejlő életkor ideje kellemében. Tavoltól és sebesen jöhettek, mert lovaik ki voltak fúradva, s habozó vereiket lebegett ezekenek zabláin.

A férfiu hajzata s szakálla már öszbevegyült, arcza komor s hallgatag volt, tekintetén levertség uralkodott, s bár a mellette haladó fiatal ori hölgy, a mint már arczvonalaiban mégis mind rokonságból is sejthető vala, de mit a rosszkedvű férfiun csüngő szeretetteljes figyelme és szép mód egy inkább elárul, amannak leánya lehetett.

A hölgy egy megnyerő alak volt, termete inkább alacsony, de telt az egyes tagok szoborszerű szabatosságtól. Arcza nem ovál, mint a kötött gyermeknek látszott — kerekded vala, azon szelid és nyájas kifejezéssel, melyet az elökelőbb s még az elkényeztetés miatt tul nem finomultabb magyar hölgyek közt most is fölfedezhetünk.

Mindő egy kerekded gondolat, a minő a mi nemzeti nyelvünk szabatos és szép gördülékenysége, oly tiszta kerekded kellem volt e hölgy lényében, melynek bájat a tiszta és érthető egyszerűség fölösöltöd, de egy bizonyos honeri egyszerűség, a kötöszet fatalsága, melyt kevesen ismerjenek a legmagasztosabb érzéseket költi fel.

E hölgy arczán a lélek szépsége látszott. Az a szelid nyílt kékszem, melyt fölöntet a nélkül, hogy a kacérságnak csak egy villámszikráját is ontaná, mely megnyert a öttbonosiott egyszerre, de nem a hevülő vérre, hanem mindenkelőt a lélek ábrándjaira hatva; világos gesztenyeszín haja, mely az akkori divat szerint felfésülve, s apró kláris gombu tülkkel körülszurdalva, nyiltan hagyá derűt szép homlokát, az arcz hőfehérsége, s az azt is megszégyenülő nyak hőfehérsége, melyolykor a hideg szél ellen védelmül

Iskola Alapítvány Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Transylvania Library of Cluj-Napoca.
Kolozsvár, Szent György tér 21. szám. Telefon: 0264-596.365 - Fax: 0264-591.906 - www.mtk.ro - e-mail: info@mtk.ro
BCU Cluj-Napoca.

6) Hogy iskoláinknak egész rendezését, kormányzását, a tankönyvek megválasztását, szóval mindent, mitől azoknak sorsa, szelleme és jellemje fugg, az 1791/2-ik évi vallásos törvény értelme ellenére, jóllünk elrágaszja azoknak nyilvánosságát, kérdés tárgyává teszi, s az a feletti határozatot a kormány kezébe adja, megsemmisíti röviden az egyháznak iskolái iránybani önkormányzatát, elenyészteti felekezeti skoláinkat, s ez által az egyháznak alapjában ingatja meg.

7) Végre, hogy a zsinatot nem az egyháznak által, hanem csak a kerületi gyulesen választott nagy részben nemis fogtelen tagokból alkotja, s annak csupán is arra ad jogot, hogy törvényjavaslatokat készíthessen, a helyett, hogy törvényeket hozhasson.

Valóban kénytelen a szóló bevallani, hogy az egészségutparancsban és miniszteri rendeletben nehezen tudna valamit találni, mi megnyugtatósul szolgálhatna.

1. Ezen ránk nezve oly sérelmes és veszélyes nyilipatancsot és miniszteri rendeletet vegye vissza.

2. A már 1856-ban kifejezett legalázatosabb kérelmünk hóz képest helyezzen vissza bennünket az 1848-ik évi előtti törvényes állapotunkba, s

3. Ennek megtörténte után engedje meg: hogy valaszott tagokbólálló, hitelveinkkel s törvényes joganikkal megegyezőleg összeszerkesztett zsinatot tarthassunk, melyen egyházi akóstanyunkat és szervezetünket elkészítení, iskolánk ügyeit rendezni lehessen. Hogy úgy ennek hatásaival a fölügyelet jogával fogva fölöttünk gyakorolt sérelmes és veszélyes nyilipatancsot és miniszteri rendeletet vegye vissza.

4. Addig míg ezen alázatos kérelmeinkre a kelvező válasz megérkezhet, kegyeskedjék az alázatos kérelmünkhöz sógoskodni, hogy azok egyházi testületeinket ugyeinkben az eddigi módoni vezetésben ne gátolják.

Szónok kellő táplálja a remény, hogy Ő felsége vele szabott bolcsességénél és igazságszereteténél fogva meglogja hallgatni híveinek, s hogy ennek messe azon nap, melyen jogos óhajtásunk teljesítésének fogunk örvendeni, miert is a fölöst. egyházkerületi gyulést indítványnak elfogadásra folkori, s azon esetben ha ez megtörténnek, azon intézkedést ajánlja, hogy a hozandó vegzés és kiadandó ajázatos felirat kimyomatóvan, a tobbi testvér egyházkerületekel s egyes egyházainkkal is közöltessék, a fölöst. egyház-kerületi gyulés kebelébol pedig egy csekely számu tagokból álló kuldöttség neveztessék ki oly utasitással, hogy azon esetben, ha a testvér egyház-kerületek kuldöttei a kuldöttséd határoznak el, a mi kuldöttségünk is ahoz csatlakozzék.

Tisza Kálman segédgondnok urnak ezen indítványa, közakaratul mindon egyházkerületi tagnak élőszóval s nyilatkozat [illegible] a kuldöttséget [illegible] s. sp. Balogh nevezetének. S bár tórtént még a lelkipásztori kar részéről egy pár felszólalás, de ez is éppen ezen szellemben, és csak azért történt, hogy a szónokok a cs. nyilpatance és a miniszteri parancs ellát okozott fájdalmaik szabad szelepet kapjanak.

Ezután a fölgyszó a határozat feltétele s a felirat elkészítése végett visszavonulván, a felebbezett ügyek kezdettek tárgyaltatni.

Dézs, oct. 13. 1859. — Legujabb, városunk tekintélyét emelő ugsag, hogy a jövő hó 1-jén bézsen telegraph hivatal nyitatik; a történteti emlékh gr. Haller-ház, régebben Rákóczi épület foldszinti része van e czélra kibérlve, az évi bérjeher fele részének fizetését a vároj hozonég, egy negyed részét a kereskedő társulat vállalá magára.

A multi hetekben városunkba megfordultak n.-szigethi tanár, P. Szathmári Károly és ugyszó Váradi D. Leopold k. jó jókhoz adományunkak gyujtésében faradoztak a leégett m.-szigethi templom és iskola fölsegélésére. Dézs varosa kőzonége 100 frtlat,az ev. fő. egyhází tőrsé ezt. erl. járultak a leégett egyhaz és iskola folepítésihez, egyesek adományai pedig ezután fogtatnak ha az ivek kibocsátatnak. Valóban igen tiszkívánatos nemzeti szempontbol is, hogy a megyénkben határos ev. ref. egyhazmegye mielőbb kiépülje azon veszteseget, melyet szenvedett, s mint egyik határszéli védhásya ismét fölemelkedhessék.

A vásznunkba érkező id-genek rendesen megszokták lelogatni az ó-cheri dombon emelkedő hástyatoronyt, az ugynevezett magyarok emlekét, — de csak tavalról, mert hozzá kösönelemi nem lehet, az ezt környező rusnyaságtól nat. Mint tudjuk ezt a torony a szomszédos kerületekre iránti kötöttségszámitás jóvahagyás végett már régebben fölterjesztetett, de még le nem kuldetett. Azt hiszem, hogy a régiségek fontastasara kimezvett kerületi bizottsu nr sürgetheine a dolgot, s ha igy se jutna hamar czélra, tarsaitan kerülne fölöpni, s alaszrasi szt kibocsátani ezen koltség fedezésére.

Tegnap eloltt az ido nem messze fekvő O-Podorhaja helységében alperiti közöggyűgyű Epertjesi Korály vadászat közben ugy megfázott, hogy a vadászat megszakitása es kőrülkeritése iránti kötöttségszámitás jóvahagyás végett már régebben fölterjesztetett, de még le nem kuldetett. Azt hiszem, hogy a régiségek fontastasara kimezvett kerületi bizottsu nr sürgetheine a dolgot, s ha igy se jutna hamar czélra, tarsaitan kerülne fölöpni, s alaszrasi szt kibocsátani ezen koltség fedezésére.

Tegnap eloltt az ido nem messze fekvő O-Podorhaja helységében alperiti közöggyűgyű Epertjesi Korály vadászat közben ugy megfázott, hogy a vadászat megszakitása es kőrülkeritése iránti közteg

irodalmi szemle" (Nagy Péter konfirmácziói kisebb kátéjának, Zsarnay Lajos apologétikájának, a „különböző papi dolgozatok" s „kecskemeti protestans közlony" ismertetése); „Ösztönt szó a sárospataki énekkarhoz," Gáspár Janostól; „az alsószemlenéi egyházmegyei népiskolai vallástanány Sárospatakon tartott kór. értekezletének jegyzőkönyve (april 27-dikéről)"; „Hivatalos tudósítás a sárospataki ref. főiskola 1857/9 évi állapotáról," Szemelei Gábor közigazgatóitól.

— Tiszavidéki levelezőnél nagy mennyiségü halat szállítottak Franczaországba, hogy az ottani folyókba tegyék. Tehát alyatlaság lészen a franczia és magyar halak közt czúnban.

— Bécsben az élelmi czikkek ára folytonosan alábbalább száll. Egy font tehénhus juniusban 30 kr volt, most 24. Ugyanez vonatkozik be a lisztre és sertésre sibnek.

— Egy velenczei levelező írja: A S-Sorvolotebolyda igazgatóságnak jelentése szerint, az idén kétszer annyi fördi czikk került be, mint eddigi evekben, s kivalt a dunapi folyóparon épitendő szabadalmaz czikkek alá, el. Ez lezárt ártmebetegek közt van ugyvéd, a kinek rogeszmeje, hogy Etruria királya, s egyszersmind a pápa. Szegény nagy aggodalmak közt van, hogyan viselhesse el e kettős tehert. Az is nagyon zavarja őt, hogy semmikép nem tudja eltalálozni, minő czimet használjon.

A francziák ernyedetlenül folytatják sikeres harczukat a legpusztóbb elem, a tűz ellen. Poucon Bódog ladalmanya, mely szerint a lust maga a tűz ellai emésztetik fel, Franczaországban, s ennek a tyárakban szerzett tapasztalatai gyobb és nagy eltérjedest nyer. Nem csak az a kitünő czimje van, hogy a belvárosban találtató gyárak kellemetlen és gyakran igen káros gőzei mellőztetnek el általa, de a tüzelószereknél meg 15—20 pct megtakarítás is eredmenyeztetik. Bizonyos Carteron a legelsőnek s igy egész épületekre kiterjesztheető módon minden gyulekony anyagnak tüzmentessé képes tenni, s egy roumi takos mingy egy alsalu fóltalalt oltözeiben, mely hasonlóképen tüzmentes, s szinte szivárgása egyik piaczán, a nagy számu nézöserg hangos tapsai közt szeretnezetlen szivárgása tüzprobát. Készítete egy gyapottal bélelt s fürdőszivacsokkal sürün bevarrt ruhaztatói ál; a fej egy ecz sisak által felelik ugyanyilassal a szennek számára s egy rejlett cső a lég beszivhatosa mozdítja el. E ruha, melelő fóltelteteik, s vizzel mindvesittetik meg, és oly czélszerü, hogy benne a feltalló egy kekency negyszögben kóroskórui rakott és meggyujtott rözsekevek közt 25 perczig vett kepes a tüzet kiállani. (B. H.)

— Az alsó-szilvási kisdedi szét Haiavagyi Sándor megrendelési iveit „Parlagi Rózsák" czim alatt Pesten megjelenendő két kötet ujabb eredeti szépirodalmi munkajára. A munka tartoznéi beszélyeket tartalmaz Erdely historiájából, s diszes kiadásban, Beth Mór bécsmunyolni fog megjelenni. Ara a két kötetnek czimosan befuzve 2 uj forint; diszesen, egy angolvászonban, aranyos jelmezkötéssel 3 uj forint, mely oszszegért a munka postán bérmentesen kuldetik meg a megrendelőnek meg pedig ujevre. A megrendelési pénzek szerzőhez Kozóvszárva bermentesen legfelebb november végéig bekuldendők.

Politikai hirek.

— Oktober 6-án a franczia felhivatalos lapok legtekintélyesebje, mint multkor már emlitök, a „Constitutionnel", varatlanul egy nyilatkozatot bocsátá közre, melynek lényege következik:

„A lapok, tán tévedésből, de meglehet szándékosan is, a villafranksi békepontok következményeit eredeti értelmuktól ki akarják elhózlatni. Az „Univers" czimu lap alitani merié, hogy Piemont Lombardiát s a bizonyos feltételek alatt Nagy Magyarszag: ha Viktor Emánuel király felhagyna azon törekvésével, hogy Toskanát, Parmát és Modenát országhoz csatolja; E tévesztmét eoldjégi csak az auszztriai sajtó volt képes torjesztenl, hazaiias hazafiasnak Sirne, hogy most már franczia lapja akárd, mely e nyomokon haladt igaz, hogy Lombardiát a kisebb eléznnyek szerint nem Piemont, hanem Franczianszag nyerte el. Franczianszag tényleg elfogalta e tartoványt, az auszztriai czászár átengedé azt jogigig is. A jog csak a történeket szentesité, nem lehet azt megtenni. Azonban Franczianszag, mint országvilág tudja, a meghódoltt tartványt odasajándokzá Viktor Emánuel királynak, éppen ugy a mint azt előbb tegyvénkezé szerencsére által birokban vette, a békekötés által birtokba vette. Franczianszag mindenkor politikai, minden kikötés nélkül. Éppen ily szabatosan kell értenünk a békeczikeket azon pontjain, melyek Közép-olaszszárgról szólanak. Ezeknek czélja, hogy a tartóoanyok az idegen beloiyas alól megmeutessenek, bár honnan s kiket szántak is azok, vagy vallási szokba bevatkozni. Ha most Franczianszag javaija, hogy Közép-olaszszárgot vissza fejedelemi, ezt csak azért teszi, mert meg van győzödve, hogy ezen intézkedés a nép javára, Olaszszárag hatalmának erősödésére, s fuggetlenségének biztositására szolgál. E harom czél eléresére, s Franczianszag pénzai kölltöttu, hanak verés felsidozta. Azonban, hogy Franczianszág e czéljait elérje, ezen változtatja meg eddigi politikáját. Ha ugy történik, hogy tanácsai hiába osztatnak, nem log tovább menni, hogy parancsot is adjon. Franczianszag fegyvereinek ujrafelvétele szükségszerü lenne, ezeket esczlekedni, nem mond ellent magának: a mit tegnap elérni akart, ma is akarja. A hiábavaló, vagy tán szándékos ellentétek, sőt, nyilatkozatainak vilagos czélenek el nem homályositják."

A K. r. sorban ligyelemet elvivasta, s aztán hozzá adja mind azt, a mi három hónap óta Olaszszárgban történt, felsodkedhetik-e, hogy Franczianszag, melya villafranczai békepontok teljesitése iránt, a mennyiben azok Közép-olaszszárag ugyeit illetik, csak pusztán tanácsokat tud felfépni, nem erte ütkön tóketlenen egyszt Szárdiinának hirre se vallalkozzék melleett nagyon is ismert királyával? Hogyan maga Napoleon czászár is megmondta a senatus tisztelkedő kuldotöseige előtt, mig julius havában, hogy a villafranczai békevel tehet akar elérni, mint a mennyi lefegyverkezés jegyével Olaszszárgban kivánnyi elérhetőleg? Következőleg nehéz munka volna bebizonyitani, hogy a franczia czikmik titokban Piemont ismert czéljait a legerősyebeb pártolás alá nem vették. A tények tesznek tanusságot arról, hogy a franczia kormány Piemontot egyelőre annyira erősö akarja tenni, hogyczennagyravágyó hatalom, a jó szerencse szolgálatban levő, egykor tovabb folytathassa azt, a mi jelenben a Mincio partjánál megakadt.

— Az „Indép." egyik párisi levelezője azt allitja, hogy villafranczai „szerzádés" nem is létezik, hogy somai sem iratott a ma-városkban, és hogy a békefoltételek csak „előlegesen" (provisoirement) jegyeztettek fel sajátkeznlog a franczia czászár által. Ez allitás nem igen látszik hihetlennek, mert csak igy magyarázható, hogy a villafranczai egyszemu hiteles szóvege meg nincsen szemben azon feltetett közzé hatásaiban, s mi csakugyan lehetlen is, ha erre nézve hivatalos okmány nem letezik.

—Egyik felhivatalos párisi levelében a következőjen nevezetes passusaa akadunk: „Az olasz kérdés, illetőleg Piemont nagyságának tulajdonképpen közönyös egész Európára nézve, csak Auszczia és Franczianszag eltöi ném az, mert Velencze miatt levén érdekelve e kérdés körül, Franczianszag pedig azért, mivel Piemont Savoyában a franczia hatar egyik kulcsát birja; nem közönyös tehát e kulcsot biró hatalomnak nagyobbodása, mintsem Ausztria — volnemagyakinalmaszag. Ezen szélesitésnek hatalmas és félelmes ellenségénekkel szemben — Szárdinia nélkül azonban Franczianszag érdekében állana, Szárdinia növekedését előmozditani, hogy Ausztria nagyvaraygyásza ellen szabot kapczen; ha Savoya Franczianszagé lenne, akkor mint czák a Rhone-szorosnak kerczegé, hatromban a legutóbb levelezését is kellene kivánnunk." Franczianszag tehát Savoyabirtokáért beleegyezne az annexióba, ez a dolog veleje. Eddig, mikent tudjuk, Piemont nem igen pártolta a savoyardok elszakadási törekvéseit, hanem meghebel, hogy e eleintetben legnagyobban czélszerü lenne, hogy Franczianszag s ujuki atengedett Lombardiát végre mégis kiesérelné Savoyáért és aztan a középolaszhoni kisebb alkmodat is „rándiszú" engedné át Szárdiniának.

— Az a kypodituiranczia eszről ugy látszik tovabbra van halaszva. A bazaiszerencse terve, melyet Napoleon czászár Biarritzba küldött, a czászár ezen sajátkezulegges feliratával jött vissza: „Ajourné." Jól értesültek szerint a dolgot majd csak a czászár visszatérével veszik elő.

— London, okt. 7-kén. Anviti ezredes horzaszló megyilkolása megdöbbentőleg hathatott mint mindenkire, ugy különösen az angol sajtóra, mely az olasz forradalmat eddig éppen azon oldalról tapsolta, hogy semmi botrányos kicsapongásra nem vetemiltt. A Daily News ugy kiáltt szét a hírre, hogy az ezredes, előbb a pármai katonai bizottság elnöke, ki oda a bologniai ostrálhatóan megérkezett, tegnap (okt 5-kén) felfedeztetett. Azért jött, hogy oszszeáskivétfarraljon, s a nép rásimert. Hiszbikulag meg lesz kezelve, hogy ugy mint e szerencsétlen ember a gyiatadellában, a városstól feléránnya voltak, az órhaz ajtaja, a hová az üldözött menekult, s a hol csak 4—5 karabélyos állt őrt, betörelett s Anviti ezredes meggyilkoltatott. Most tokéletes czendőrkatonaság a városban."

A nevezett lap a következő megjegyzéskkel kőzli e tudósitást:

„Mely sajnálatul vettük e hirt. Az olasz ügynek becsületére szolgalt, hogy a nép mindenütt fentartá a törvény tekintélyét oly időben, mikor az ellenségnek ezen tartott saját ereje. Ezen diczőség most is megilleti, mert a mit egy maroknyi néptömeg egyetlen városban véghez visz, nem változtat semmit az egész nemzet jellemén. — De a kisebbféll tőmeg Pármában az olasz nemzet és törvényszerü ügyének megszakitotta. Az olászok érdekében sajnáljuk, hogy Anviti ezredes nem részesülhet törvény oltalmában. E miatt mindazáltal nem akarunk igazságtalanok lenni a pármaiak iránt. Ha okuk volt hinni, hogy Anviti tilkon csempészte be magát, hogy szabadsághat felforgassa, meglehet, hogy ezeken emlékezve vissza vonták, s szélyelt tartva a az ünfentartás osztönöztő indittatva, tettek a szerencsétlen ember ellen azonban a leggyülöltebb emberek egyike volt a hórczegségben, s az előbbi kormány alatt mar egyszer fenhezem meneküllhetett a népdühi elől. Közép-Olaszszárag politikai helyzete könnyen lángra gyujtja azon szenvedélyeket, melyek minden pánt rettegéssel együtt szokták járni."

— A Genuában megjelenő „Nazione" Mazzini levelét közli, melyet ez szept. 20-kán a szárd királyhoz intézett, s mely következőleg szól:

„Meggyőződésből lévén republicánus, minden tévedésnek, melyet egy király elkövet, minta monarchia kárhoztatásra szolgáló ujabb érvednemen kellene. Miután azonban hazámat inkább szeretem, mint pártomat, és miután ön sirne annak győzelmére és ujonnani felalálásra hátasnak mindkettőtek, hogy akar, ennek következtében irok önnek olasz földről.

„Sire, ön erős, erős azon legyőhetetlen hatalom által, melyet egy 20 millió lélekből álló nép czyhangu szavazata nyujt önnek, erős az ön szárd hadserege, melyet a Hrvatszkon elő utakodó, miután egyik sem birja nemzete szeretetét annyira, mint ön.

„Olaszország az egyszględ ereszt. Egy és szabad nemzetlet akarja ő magát megalapitani, s ezen czélra egyszerü, és szebennünket az örökké tartó tenger, és az örökös Alpesek közzé zárt

„Ezen egység nevében fel század óta legjobb polgáraink hullak el, mosolyogva, résziet fegyverrel kezökben, résznint a hinfán. Ezen egység nevében kezünkbe is fofytatnuk mi Olaszországban századunk szétszórtságát s szétszórtságunk szégyenét és gödöszkőzök nélkülizatásokat, melyek azoknak kérdést europaivá tettek, és nehezik a tért, Sire onnek és másoknak átadják, hogy azon hatalmat és diczőséget arassnak.

„Az egység, ezen Olaszország fogadása Egy haza, egy nemzeti szászló, nely Olaszország nemzetnel kozi, Róma lóvárossal: ez jelvénye minden olasznak.

„Sire! akar-e ön egy Olaszországot tele tüzzel, bizalommal és tevékenységgel? Akar-e ön, hogy a szárd hadseregnek szszkessen annak erejéből? Akar-e ön megsemmisiteni minden sóiet tervet, melyet Olaszország ellen sz nek? — Merjen ön akarni.

„Az ovatosság a békés idők és normatis körülmények erénye. A hatáson az erőnek meneltje a nehéz alapoloknan.

„Sire! Olaszország nagy, hogy ő akar a barátunkczen és kész élettel áldozni a becsületért. Sire! Azon nap, melyen kész lesz ön Piemont koronáját zalogul adni Olaszország egységért, az nap fogja ön fejére temi Olaszország koronáját.

„Szuszpasztak kell Olaszországnak, hogy ön bátor a tanácsban is, hogy ön azon szilárd akarattal bir, mely minden akadalyt leküzd, hogy ön erős azon erkölcsi bátorságban, mely a nár egyszer elvallalt kötelességet feltenen kelő kövéti, miként a vonnizi legyőzésben fenygeskedtek s igérd dicsőnek, melyét pályázó el eltérítení akarná. Ön ilyennek tunhetik fel sire és miután ezt hiszem, azért irok önnek.

„Sire! egész Olaszország nevében hivom ont fel az ugyszerü vállalatra, azon vállalatok egyikére, melyeknél az erős férfiu barátai és nem ellenségei számitja. Legyen önnek bátorsága arra, sire.

„Feledje ön rövid időre, hogy király, és ne legyen más, mint a nemzet első polgára, első felfegyverkezett apostola. Legyen ön nagy, miként a munka, melyre lésen őrt rendelte, legyen magasztos, mint a kötelesség, legyen vakmerő mint a hit. Hondja ön, hogy akar, és az egész világ és mi az elsők közt, ön mellett leszünk. Előre Sire, a nélkül hogy jóbbra vagy balra tekintene, előre Olaszszárag kereszteles háborujára, az örök igazság, az örök jogszerüség nevében fog győzni fog, ón igérem ezt önnek.

„De sikkor Sire, mióta Europa tetszésének halas erőnek közt, és azon tudatban, hogy ismét nemzet vagyok, s ismét az nemzetből a helyét fogja megkérdeni, melyet annak szánára kijelöli, ki tront és eletet nert veszélyeztetni azért, hogy öröklszabadsága az egyesítése: akkor — legyen, hogy ön nevét mint köztársasági elnöket ékarja ünnepelni az utókornak, vagy pedig; hogy csapjon a dynasticus gondolat uralkodik lelkében — akkor az Isten és a nemzet fogja ünt áldani. Ez mint republicánus, kész lévén számkizésbe visszamenni, és oeltt meghatni, hogy iguságom hitét sértetlenül megtartam, ön akkor tesérelmeivel és polgártársaimnál nem kevesebb bensőségel fogok felkiáltani: „Elnök vagy király, Isten áldjon meg tégedet, és a nemzetet, melyért te mertél- és győzzél!"

— A piemonti kormány faradozási mellett Garibaldi más téren is kérjük a szerencsét az annexió mellett kiszámitott tudósitások szerint az önkénytesek ezrenkint tódulnak feléje; ujabb időben — honnan honnan nem — a nervus rerum is bőven megvan, és eddig trófisan, hanem jelenleg már komolyan is beszélnek arról, miszerint Garibaldi Szicziát Nápoly ellen is fórrat megtámadási tervel. Ezt onnan is vélik következtetheni, hogy a mercsz vezér már is tiz hajóból álló flottilla birtokában lenne. Hogy ö tengeren, ugy mint szárazon a háboru viselésére ért, Amerikában tanusitotta. Nápoly természetesen elővigyázattendszabályokrogondoskodik és a római kormány is a szerencsétlenül hadsereget gyujtott egyhe, mely alkalmasint a római haddal karöltve fog működni. Azonkivül ugy hiszik, miszerint a franczia közpéptengeri hajóhad is, melynek ujlat mely titok borítja, a nápolyi vizek felé tart.

— A szerb szkupstinát Miloš herczeg f hó 6-án bezárta.

— Sz. Pétervár, okt. 5. Az orosz „Invalide" egy levelezőjére Shamylnak Slavropolba érkezét következőleg irja le: „Szept. 19-én esti 8 órakor egy kozákok és kocsikból álló menet vágtatva érkezett meg. Az első kocsiban Shamyl ült s Trempowski ezredes, Baratinski ihk főparancsnok hadi irodájának tőnöke; a másodikban Kazi Mahomed, Shamyl másodfia, Jusef Eddin, annak Oroszországban nevelkedett legidősbi fia s egy leszkij tolmács, ki tisztí rangot viselt az orosz hadseregben. A többi kocsiban Shamyl nehány bizalmas híve volt. Igy érték vágtatva a városba, hol roppant sokaság népöntöge gyülve az 1500 lovagot a ház előtt, mely a rika vendégeknek szállásul volt jelölve. Másnap Shamyl ovéivel a Woronzoff-kertben járt s a tömeg által tetszés szerint nézettelt magát, mega is egy varos csodáját, — melyet aligha ismert azelőtt. — Iatszott megismerni akarni. Meglehetősen magas termetű, szélesvállu, sovány, szakáll nélkül be vannak esve, s szakálla jól van mivelve. Redőkkel borított arcza nagy észt mutat; halványsága s komor epedő vonásai szépek, elfojtott kedélyszenvedést. Eia Kazi Mahomed csak kevésbé hasonlit hozzá, — kivéve az alakot, mely nár nagy és jól termett, himlőhelyes arcza mégis barna szemeivel a premes szivegiatt nem igen vonzók. Tekintése inkább ravasszágot mintészt árul el."

Az orosz „Invalide" ujolag congressus egybehivását sürgeti. Szerinte az emberiség halai lesz az két czászár ártal, hogy a vérontásnak azon perczben vetettek véget, midőn az olasz háboru europaiva válhatott volna. Mindkét uralkodó álásatot hozott, az egyik Lombardia átengedésével, a másik, hogy kezdetben kiszámitott kötelezettsége ellen, a szárd ügy az szárd szászlár oly előzményeket alapitott meg, melyek nem mehetnek teljesedésbe (?). Hibának tartja, hogy Szárdinia a Zürichben kötendő első szerződésbő ki van zárva. Aztán ugy vélekedik, hogy a szerződés visszahelyezése iránti kérdésnek vagy maguk a népek vagy Europa vagy a fegyverek hatalmai kell eldöntetnie. Amde mindez nem történt. A két millió velencziek sorsa is érdekli e lapot; aztán kérdi: „Tehát sörtehetek és hatalmaink legyenek-e a bécsi congressus s az 1815-ki szerződések által biztositott jogok? Vagy at illetőszokat a jelen szükségletei, az események mentek, Európa uj politikai viszonyai szerint alakitani? Az 1815-ki kötés Franczaországi ellen Ausztria javára készult. I. Napoleont megdöntő az egyesült Europa, s Ausztria az ő részét szerződésben, befejezé e müvet. Ezért hagyák neki jóvá Olaszországot, hol akkorig Napoleon uralkodott. Ma a dolgok tökéletesen megváltoztak. — Az 1815-ki kötesket azok idézik, kik abban hasznot látják. 1815 óta Ausztria az olasz szárag dynastiái Europa nyugatna és békéjére nézve hasznosakká tettek, s ugy a viszszahelyezetésük örökös nyugtalanság és bajtoro forrása lenne; most Europa nyugatna és békéjére nézve veszélyesek. Tehát: Europaban 1859-ben, saját nyugatna érdekeben, uj combinatok megalapitása nyugatna szükséges, mint volt 1815-ben, midőn Olaszszárgot ausztriai uralom alá helyezé." Ez ujorosz nézetek fontosak mindenesetre azért, mert a Sz.-Pétervárott jelenleg uralkodó felfogás és czélokra némi világot vetnek.

Svájcz. A zürichi conferontie határoznányira nézve nehány részletet közölnek lapok. E szerint a mantuai kortelet Piemont birtokába jutna, a vár azonban Ausztriát maradna és a határt képezi; a vár-ryaon 3000 métrere van határozva; az adósságból Szárdinia 270 milliót vállana megára, de a „felső-olaszhoni királyságot" szintén elismerné. Az Ausztriát illető egyelőt és felhatalmaztuja a békeokmány aláirásra megkelő bizva; a résedelem oka tehát Franczianszag és Ausztria közti véleménykülönbségben keresendő; mire vonatkozik az? Nem tudni. Bizonyaru bár azt csak azt irta haza, hogy Ausztria feltunőleg sokná nem nehézkedésre, miket Colloredo gróf már huzamosb idő óta terjesztett a bécsi udvar elé.

Ujabbak. — Ő cs. Fenségére Albrecht főherczeg főkormányzó — mint az „Österr. Z." jelenti — Varesba megy, hogy ott Sándor orosz czárt Ő cs. Ap királyi Felsége nevében üdvözöljé.

Bécs, okt. 15. Sándor czásárnak, a irónörökösnek

Iskola Alapítvány – Debrecen Egyetem Könyvtár – Debrecen, Egyetem tér 1. – Minden jog fenntartva!

együtt, a porosz kormányzó herczeggel való összejövetelét várják Breslauban.

Marocco elegtételt igért Spanyolországnak.

Azürichi békét legrövidebb idő alatt várják. — A congressusban alkalmasint le-tobb katholikus hatalom fog résztvenni.

— Páris, okt. 12. A „Moniteur" a császárnak a bordeauxi érsek megszólítására adott feleletét hozza. Először is köszönetet mond az abban kifejezett érzelmekért. Szónok (az érsek) igazat szólgatott az egyház nevében a czissár törekvéseiért, a nélkül, hogy félreismerné azon nehézségeket, melyek akadályozólag szegülnek ellenébe.

Ez annyit tesz, mint a clerus magas hivatását tökéletesen felfogni, a midőn a helyett, hogy nyugtalanságot terjesztene, a bizalmat szilárditja meg. Tovább ezt mondja: „köszönöm önnek, hogy szavaimra emlékezhet, mert én azon szilárd reménytáplálom, hogy az egyháznra nézve a dicsőség uj aeraja kezdődik azon nap, midőn mindenki osztani fogja azon meggyőződésemet: miszerint a pápa nálunk hatalma nem áll ellenkezésben Olaszország szabadságával és függetlenségével.

En nem bocsátkozhatom fejtegetésekbe, mikat az önálta! megpendített komoly kérdés kivánna. Csak azon emlékezletésére szorítkozom, hogy azon kormány, mely a pápát trónjára visszahelyezte, csak oly tanácsait hallatja, melyek czélja szerint, tisztelettelyes és őszinte hűség által sugalltatnak.

Ezen kormány nem ok nélkül nyugtalankodik azon aligha távol levő nap miatt (qui ne saurait être éloigné), a melyen hadcsapataink fölmát ki fogják üríteni; mert Olaszország oly megszállást, mely már tíz éva tart, bizonytalan időre nem engedhet terjedni Es ha sergünk visszavonul, mit fog mögötte hagyni?

A fektelenségét, a terrorismust, vagy a béké? Ezek oly kérdések, melyek jelentőségét senkisem tagadja. Higyje ön, hogy azon korszakban, melyben mi élünk, hogy azokat megléthessen oldani, nyugalommal kell az igazság után fürkészni, s kérni kell az istení gondviselést, hogy a népeket valamint a királyokat jogaik lólcs használtára valamint kötelességeik kiterjedésére nézve, világosítsa fel a helyett, hogy a lángoló szenvedélyekre hivatkozznak.

En nem kétlem, hogy Eminentiád és a clerus kötvényédesi az ég áldását tovább is leszállítják a czásárságra, a czásárnérra, fiamra és reám."

Napoleon czászár ezen beszéde csak sarkantyunji fogja a romagnai lakosságot, hogy bátran haladjon tovább forradalmi pályáján. Másfelől mint alliták, a pápa is szilárdul el van határozva, a maga jogát fegyver segélyével is érvényesíteni. Már tökéletesen kész azon haditerv, mely szerint a nápolyi, pápai és modenai csapatok a restauratio érdekében közös czélokonek, a fóparancsnokságot pedig a nápolyi király maga vállalná magára. E bár valószínűségben nyer Garibaldi legujabb parancsa által, mely elég harczias úgy hangzik: „Kutonák! Egy uj tükörzi órája közelg. Az ellenség tényezet, a meglehet nem sokára megtámad bennünket, Lombardiai fegyveres társaimhoz forduva, tudom nem beszedek siket fuleknek, midőn Olaszország ellenségei ellen való kuzdésről van szó. Rövid időn soraimba vártak tehát titeket. Bolognai főhadiszállás."

A válság mint látszik a fegyver dontó pontjáig jutott; s mahelnap talán hallani fogjuk a véres vetélyjátek megindulását. Meddig maradand távol a kuzdelemtől a két nagyhatalom — Franczaországé és Ausztriáé — ez azon kérdéstől fugg: meddig lehetséges, hogy Szárdinia a közép-lombrini vindal irányban semleges nező maradjon? Aligha soká, mihelyt Victor Emanuel azon szándékát valósítja, miszerint roknát a savoya-carignani hget regensul kuldi a herczegségekbe. Turinban akkor nem mérnek bekém, ha a herczegségek, mik fölött Victor Emanuel habár csak per procurationem uralkodik, kivulrol megtámadtatnak.

Párisból okt. 11-én irják: „A viszonyok a pápa és a czissárság közt nagy mértékben zavarodnak. A franczia clerus magatartása folytatott nagy hatrozottsagot tanusit, s a kormánynak e miatti elkedvetlenedése mindinkább nő. Az „Univers" már is megintést kapott. A „K. Z." levelezője pedig már el volt rá készülve, hogy a „Moniteur" egy szép reggel azon tudósitást hozandja, hogy a Romában levő francia Ország hatázrozott vagy határozatlan idő alatt elvonuland. Ezért ugyan még nem tér vissza Franczaiországba; de talán már a Civita-Vechiába vonulás, s az örökváros odahagyása lényegesen módositanda Antonelli bibornok szándékait. A franczia kormány ily lépése által az Edgar Neybez intézett levél nyerne fogantosítást.

Okt. 12-én Párisban a czissár bordeaux-i beszéde tevé a nap fő esemányét. A közvetémény abban a franczia kormány azon formaszerinti akaratának nyilvánitását látja, hogy a szent széktől kivánt reformokat támogatásának világos feltételeivé tette.

— Napoleon ő, mint a kolni lapnak irják, e napokban incognito Angliába megy.

Páris, okt. 14. Mint a „Constitutionnel" jelenti, a zürichi béke legközelebbi letesülése várható; még csupán az adóság kérdése fölött folynak alkudozások; a béke nemely pontjai a congressus számára maradnak fenntartva, melyhez már az összes hatalmasságok beleegyezésokét adák.

Ha a „Nord" levelezőinek hiteli szabad adnunk, a legatiók bekebelezése éppen nem tartoznek többé a lehetlenségek közé, miután a romagnai lakosság az európai hatalmakhoz intézett emlékiratában kinyilatkoztatja, hogy a pápa főnökségére sá semmi esetre sem akar tóbbé visszatérni; hogy tehát mindenesetre a szerződésekkel ellenkező expediensról kellene gondoskodni, és hogy — az annexiót kivéve — minden más ilynemü eszköz azon hátrányynal birna, hogy nemcsak a szerződéseknek meg nem felelne, hanem még a nép kivánatinak sem.

Egy birodalmi jár szerint a nápolyi kormány formaszerinti kinyilatkoztatta, hogy az általa felállitott ügyelőszregnek nincs más czélja, mint hogy a forradalmi propaganda kiséreteit a két szicziliai királyságban meghiusitsa, s megczáfolja azon állitást, miszerint a Romagna ellen expeditióban a papai seregek mellett részt akarna venni.

— Az olasz kérdésnek egy más oldala is kezd ujra tűnemerülni, mely Ferdinánd nápolyi király halála óta feledve lassszék lenni. A „K Ztg." szerint t. i. az angol és franczia követek Nápolyban felszólitik II. Ferencet, adna nápolyi alkotmányt; sőt tudósító azt is irja, hogy a tuilleriák kabinete javasolta volna a londoni kormánynak, miszerint követet vissza-hivni, hogy ha it emlitett felszólitásoknak sikere nem lenne.

— Savoyában, mindinkább terjed a szárd királyságtól való elszakudási mozgalom. Az alairósokat folyvást gyűjtik s már is 50,000-re megy számuk. A „milanói lap" a mozgalom ellen vitáz, s ügyeszik bebizonyitni, mily nagy boldogság Piemontnak tartozhatnai.

— Parmából okt. 12-én távirjak: Farini tegnap ide érkezett; a város modenai s toscanai csapatok által van egészen körülvéve. A főváltesek hirszerint befogattak s a törvényszéknek adatak át. Más különben s eszközöltetik nemely befogatások. A városban most külsőleg nyugalom uralkodik. Hogy a franczia konsul eddig Parmát nem hagyta el, arra tátszik mutatni, hogy az eddig tett intézkedéseknek meg van elégedve.

— Az oct. 14-iki „M. Post" egy sürgonyt közöl Párisból, melyben megerősitték azon hir, hogy a zürichi conferencziák bevégezte után congessus lesznek, melyben minden nagyhatalmaság — Anglián is ide számitva — részt fog venni.

— A „Nyul News" harczias csöszkötéseit tart Közép-Olaszország és Ausztria közt. Ugyanezen lap biztos állitja, hogy Marokko, lord Russell által adott tanácsok folytán beleegyezett, hogy a Spanyolország követeléseire rásál. Jelenti szintén, hogy a San Juan szigete megszállásból erredt viszály Amerika és Anglia közt ki van egyenlitve.

— Bukurestben f. hó 10-én zendelom volt, melynek elfojtására katonai erőt is kellé alkalmazni. Bövebben erről bukureszti r. levelezőnk jövő számunban.

Hetenkénti bórze. Octob. 15-én: Nemzeti kölcsön 77.80. ft. — Metalliques 72 pontok 72.10. Urdári papirok: magyar 73.— erdélyi 69.50. Bankrészvény 899. Korona 16.65. Cs. k. arany 5.73 Ezüst 120.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

HIRDETÉSEK.

HIVATALOS.

(1—1)

Sz. (767) 2935 3049 1859.

Hirdetmény.

A birodalmi törvénylap L darab 173 szám alatt szeptember hó 12-éről 1859-beli hirdetménye szerint, a katmaszolgálatlóli folmentési dij az 1860-ik évre egy ezer hétszáz forint ausztriai pénzbeszben alapittatott meg.

Mivel ezen megalapitás csak most történhetett meg, a magas cs. kir. belügyminisztrium a m. cs. k hadseregfőparancsnokságval egyelőli a felek kése lehne elhárintisére, másfelől az egy egyszerüitésére abban egyezteé meg, hogy az 1860. évi hadsereg kiegészitésére kivételkép a folmentési dij letétele bejelentésének időpontja, a hadsereg kiegészitésére törvényt érdek'ő hi alatta usatás 30. §. c. betü szerint a járási hivatalok által a kiszabandási kérvények beadására kit zött határidőig meghosszabbitásseik, sa járási hivatalok folhatalmazttassnnak azok folivetele megengedésére

Mely engedély a magos cs. k. belügyminisztrium e hó 3-dik 23551/4129 szám alatti kibocsátványa következtében ezennel azon hozzáadással közhirré tétetik, hogy e szerint mindazok, a kik a meglátszó dij letétele mellett a katonai kötelezettség alól magokat felmentení kivánják, a fennmellitett határidőig az illető járási hivatal vagy a közigazgatási ügyekét önállóleg ellátó községi hivataln 1 (tanács) erre vonatkozó foljelentésöket megtegyék.

N. Szeben, oktober 12-én, 1859.

Az erdélyi cs. kir. helytartóság.

(7-9) 6119.—1859. (1—3)

Csőd-hirdetés.

A sepsi-szent-györgyi járásnak területén egy Uzonban lévő hivatali helylyel, 400 frt. a. b. évi fizetésű 80 frt. lóturtás, és 50 frt száll a pénzel ellátott községi erdőszi ures állomás csőd utján lévén betöltendő

Az ezen államásra folyamodni szándékozóknak kéreltetnek a Kolozsvári Közl nyben harmadikszor közzé tétetett csőd-napiról számitva négy hetek lefolyása alatt beadandók; élettokrulat, nős vagy n'tlen lévi állapotjokat, tanulmányokat, fókent az erdőszeretet a képezésöket a német és magyar nyelvbeli tirtosságukat kimutatandók. — Folyamodásukat az illet illetőjárói hivatalnak küldjék be.

Sepsi-Szent-Györgyön, okt. 10 -én, 1859.

A cs. kir járási hivatal

NEM HIVATALOS.

(765) (2—3)

Eladási hirdetmény.

Egy kisded jószág a kőszegend járásban falvak Harina községben 2 mérföldre Beszterczétől s ugyan annyi távolságra Teke mezővárostól, szabadkézből eladó. Ehez tartoznak:

1) Harina községben egy belső allódialis háztelek, — szántóföld 48 1/2 hold, — rét 16 1/2 hold, szőlő 1 1/2 hold. erdő 48 1/2 hold.

2) Galacz községben szántóföld és rét 16 1/2 hold.

3) Nagyarós községben erdő 46 1/2 hold.

Mindezen megnevezett birtokrészek csak 1 1/2 mérföld távolságra fekücznek egymástól s az országúttal egybekötöttelsben vannak. — Venni szándékozók ez iránti ajánlatikat szivesekedjenek alúlirthoz intézni bérmentes levelekben.

WITTSTOK KÁROLY,
országos ügyvéd Szász-Régenben.

(762) (3—3)

Országos ügyvéd NAGY IMRE tudatja tel jelenti a t. cz. közönséggel, hogy felsőbb engedély folyt n ügyvédi irodáját Tordára áttette.

(759) (3—4)

Egy jól nevelt tanuló fiu felvételik Szenkovits M. kereskedésében, Kolozsvártt, nagypiacz, báró Jósika-ház.

(768) (1—3)

Az „ANKER"
élet- és járadék biztosító társaság

9 hónapi működésével a császári közbirodalom területén

1859 szeptember 30-káig 17,762,709 osztr. ért. ftnyi

biztositásokat eszközöltt, és az alólirt képviselőség Erdély coronaországban külön

2,316,150 osztr. ért. ftnyi

aláirásokat vett ét, a mely eredmények leghatthatóbb tanusigai az „ANKER" közhasznu működésének. Kész lévén ez intézet lényegét felvilágositó nyomtatványokat ingyen szolgálni mindazoknak, a kiknek saját és családjok jövője nem közönyös, az alólirt képviselőség egyszersmind jelenti, hogy az „ANKER"-re vonatkozó mindennemü tudakozásai Erdélyben egyenesen mostani irodájahoz

Szeben, Heltaui utcza, 171 sz.

kell fordulni.

Egyutal egész tisztelettel jelentjük a t. cz. közönségnek, hogy Erdély koronországy nagyobb városaiban már beállitott állandó ügynökökön kivül még következő urak van ak felhatalmazva élet-biztositási eszközöknek és annallogya az illető díjak átvételére, ugymint:

Rohonczi Molnár Ferd.	Grünzweig B.	Wellmann J. János.
Ehrenzweig A	Fridmann W.	Weiss M.
Blass K.	Gross S.	Benelck K.

Linzer D.
az erdélyi képviselőség főnöke.

(745) (3—3)

Minden gondolható, szabadalmazott nemü megbizások átvételére és eligazitására tisztelettel ajánlja szolgálatát az alólirt, a magas cs. k. Helytartóság által engedményezett ügyvivőség és magánügyleti iróda

Nagy-Szebenben,

a fő nemességnek, t cz. hivatalnok és katonai rendi uraknak, kereskedőknek és iparosoknak, ugy általában ez ország minden lakosainak, kik ügyeiket N Szebenben, bármely irányban ez országban vagy a birodalomban és külföldon e igazitatni óhajtják. Az ügyvivőség foglalkozik hivatalios vagy magánirányatu irodai ügyekkel, kérelmek beadásával, biztományokkal, legyenek azok ipari, gazdasagot és üzerséget, házi vagy más viszonyokat illetők, tudósitásokkal és közbejárásokkal.

Különösen tetszése szerint lehetnének a tisztelt közönségnek megbizások, és kérelmeknek a magas hivatalok és nyilvanos el ljárosgok elő i miben allásaroli eszrevételek, és e felöli történt tudósitások, továbbá foldtehermentesitési, dézmakárpótlási és urbéri ügyekben, nem különben politikai, pénzügyi és adókezelési dolgokban, ugy a nem peres eljárásokban is, továbbá pénzek kinadásra, és kölcsön-tőkék felkeresésére, és pénzbevételre vonatkozó ügyekre nézve, fekvő és ingó javakra, különösen a mezei gazdaság, üzérség, és más parra kiterjedő hasznoberkészek, eladások, és más ilyen létre hozásokra, valamint állomás és szolgálatbani elhelyezésre, végre mindennemü irásbani értekezésekre nézve.

Szó - mint irásbeli rendelkezések és kivánatok a leggyorsabban fognak teljesittetni.

Iróda: Nagy Szeben, téliutcza, 251-ik sz m alatt.

Neugeboren Károly
nyilvános ügyivő és az arany érdemkeresztt tulajdonossa.

AZ KV. KKF. POZANODA KÖNYVNYOMDAJA. (Bolcl farkasutca 74 sz.)

Mellékletek: Megrendelési iv „Parlagi Rózsák"ra Halmágyi S.-tól, és előfizetési felhivás a „Kolozsvári szinházi közlöny"re Havi Mihálytól.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.